

Eivissa com Malta?

Eivissa, una illa de 540 quilòmetres quadrats i amb una població que, fins al 1995, estava estabilitzada entorn de les 80.000 persones, experimenta des de fa pocs anys una allau de ciment i d'immigració que amenaça de massificar un espai reduït i amb problemes d'aigua. Alguns experts han començat a advertir que Eivissa pot anar camí de la "maltització", en referència a l'illa de Malta, que amb 316 quilòmetres quadrats acumula 400.000 habitants.

Les dades són inequívocues: l'Institut Nacional d'Estadística certifica que els 84.000 habitants que tenia l'illa d'Eivissa l'any 1998 es convertiren l'1 de gener de 2003 (les darreres dades disponibles) en 105.000; és a dir, l'illa ha experimentat un augment del 25 per cent en només cinc anys.

Això dona com a mitjana que, en aquest període, s'han instal·lat a l'illa unes 4.500 noves persones cada any, gràcies sobretot al *boom* de la construcció, que va començar a mitjan anys noranta i que encara no ha acabat del tot.

També ha estat espectacular el creixement de la veïna illa de Formentera, on l'augment encara és més gran en termes proporcionals. L'illa té 80 quilòmetres quadrats, una superfície exigua que ja suporta 7.607 persones residents. En el període 1998-2003 l'augment ha estat del 30%, ja que s'ha passat de 5.859 habitants als 7.607 esmentats.

Paral·lelament a la població, també incrementa el nombre de xalets en el camp. La Comissió Insular d'Urbanisme (CIU) del Consell pitius va autoritzar durant l'any passat un total de 64 habitatges nous en sòl rústic, una xifra que contrasta de manera evident amb l'única casa

que la CIU de Menorca va autoritzar també el 2003 en aquesta illa, d'una extensió major de la d'Eivissa.

Això s'explica per l'especial idiosincràsia eivissenca, on el dret a construir en la parcel·la pròpia és considerat com quelcom gairebé sagrat, encara que sovint sigui com a segona residència o, fins i tot, per a destinar la construcció a lloguer turístic. Crida l'atenció que d'aquests 64 habitatges (que l'any 1999 arribaren a ser 150), 20 corresponen a l'illa de Formentera, que, definitivament, pateix un *boom* urbanístic que sembla que passi despercebut per l'oposició i els ecologistes, que no han fet cap comentari pel que fa a aquest tema. Això és el que passa al sòl rústic, però òbviament les xifres en sòl urbà (allà on es produeix el vertader creixement poblacional i constructor) són encara més grans.

L'expansió demogràfica i urbanística, a més a més, no presenta símptomes d'aturar-se. S'ha de tenir en compte que aquesta evolució dels darrers cinc anys pel que fa a l'afluència migratòria s'ha produït sota l'anterior Govern del Pacte Progressista, que va implantar serioses restriccions urbanístiques. Ara que, amb el PP, s'estan eliminant aquestes restriccions i torna a potenciar-se la construcció fins i tot als espais "protegits", cal esperar el manteniment (i fins i tot augment) d'aquestes xifres.

Fins ara estava prohibit edificar en un 40% del territori, declarat zona protegida per la llei d'espais naturals, però el Parlament ha aprovat la possibilitat de construir una casa cada cinc hectàrees en aquests espais.

D'aquesta manera, Eivissa ha perdut els darrers fragments que tenien assegurada la preservació definitiva.

La població de la tercera illa balear és la que més creix de l'arxipèlag, igual com el ritme de construcció d'habitatges. A Formentera l'augment de població també ha estat espectacular en els últims cinc anys.

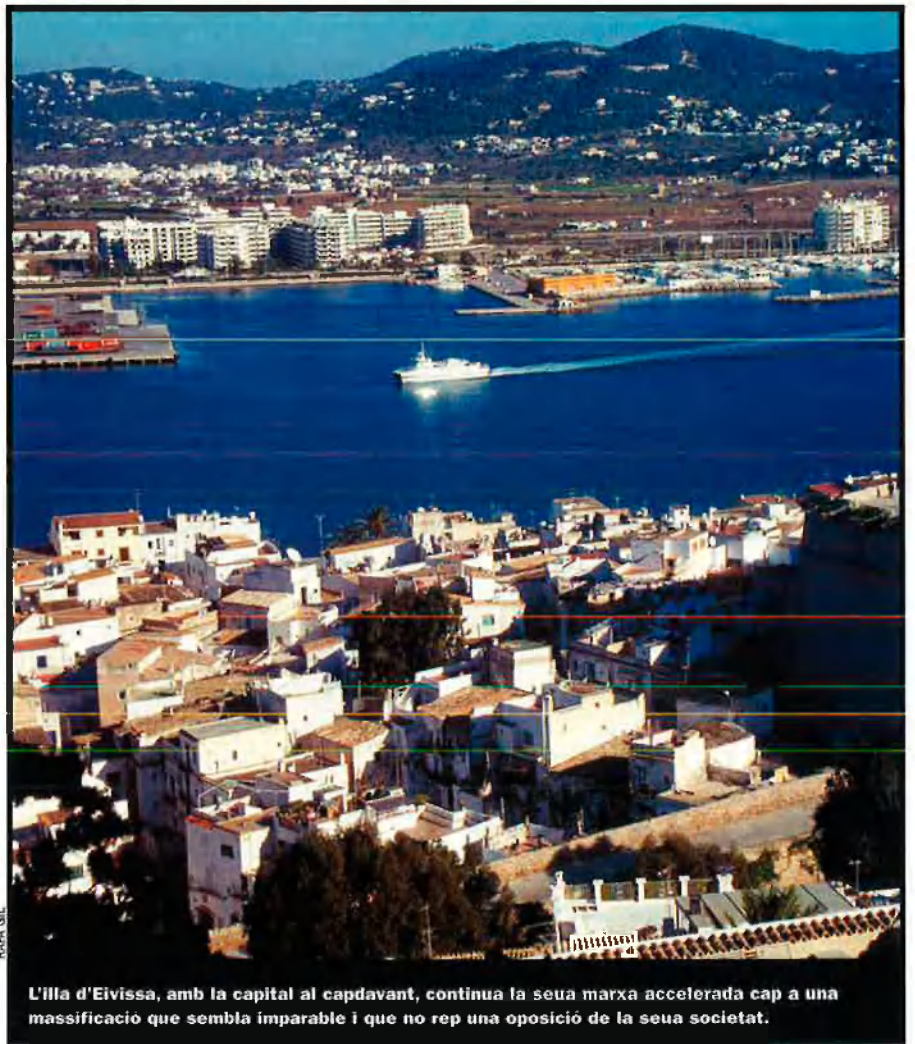
Aquesta situació de pressió damunt el territori comporta que, per exemple, cada vegada s'esgotin més acceleradament les reserves subterrànies d'aigua. El Pacte va implantar, com a mesura cautelar, una moratòria de nous pous, però el PP l'ha anul·lat i torna a ser legal practicar perforacions subterrànies en una illa que ja té dues dessaladores en marxa i una tercera de projectada. La ciutat d'Eivissa, per exemple, amb 40.000 habitants, ha esgotat ja fa anys el cabal d'aigua dolça del subsòl, completament salinitzada, i només pot abastir-se amb una potabilitzadora d'aigua de mar.

Això no impedeix que continuïn proliferant les mansions en el camp, construïdes per multimilionaris europeus que consumeixen fins a cinc o sis camions diaris d'aigua dolça. Sovint, aquestes quantitats van a regar jardins i altres usos de malbaratament no controlats de manera efectiva per les institucions.

Mentre Eivissa s'encamina de manera decidida cap a un model semblant al de Malta, amb més gent que hi viu tot l'any, la Universitat de les Illes Balears ha advertit que cada vegada hi ha menys universitaris eivissencs. Si al curs acadèmic 2000-2001 es van matricular a la UIB un total de 637 alumnes procedents d'Eivissa i Formentera, en el curs 2003-2004 ja només ho han fet 457, la qual cosa demostra una caiguda progressiva que encara podria continuar en el futur.

El vicerector de Planificació Econòmica i Administrativa de la UIB, Ignasi Aguiló, considera que les causes d'aquesta baixada són la facilitat per a trobar un lloc de feina en la indústria turística i, també, la crisi econòmica que afecta les capes més baixes de la població. De fet, la creixent oferta de bars i restaurants continua subministrant llocs de feina a mà d'obra poc qualificada, com la que arriba dels països del sud.

La "maltització" d'Eivissa rep també l'impuls inestimable de les grans obres d'infraestructura previstes a l'illa per les administracions governades pel PP. La que més polèmica genera actualment és l'autopista projectada entre la ciutat d'Eivissa i la localitat de Sant Antoni. Tot i que el PP nega que es tracti d'una autopista (perquè tècnicament no ho és), les seues dimensions (quatre carrils i dos

L'illa d'Eivissa, amb la capital al capdavant, continua la seua marxa accelerada cap a una massificació que sembla imparabile i que no rep una oposició de la seua societat.

Mentre Eivissa camina cap al model de Malta, la UIB diu que cada vegada hi ha menys alumnes procedents d'aquesta illa

més de servei) convertiran la carretera actual en l'obra pública més gran feta mai a Eivissa. Un cotxe inverteix només uns 15 minuts a fer tot el trajecte, però el PP diu que la via actual està saturada.

A més, continuen els tràmits per duplicar l'extensió de l'aeroport de l'illa, que ja és un dels més importants de l'estat, ja que rep anualment uns 4 milions de passatgers entre entrades i sortides. El Govern central vol ampliar la terminal perquè tingui el doble de capacitat.

En definitiva, l'illa d'Eivissa continua la seua marxa accelerada cap a una massificació que sembla imparabile i que, de tota manera, no rep una oposició massiva de la seua societat, que ha tornat a confiar en el partit que promou aquesta massificació. Mentre Menorca ha declarat in edificable tot el seu sòl rústic i la població creix de forma vegetativa, mentre Mallorca manté estrictament protegits els seus espais naturals, Eivissa i Formentera han optat per treure's de sobre qualsevol fre a la moderació.

Joan Lluís Ferrer